

במאי דקייל"ן שבע"ק אינו טובל ביו"כ – הנה בדעת הרמב"ם יל"פ דס"ל לאסור גם כשאינו של תענוג כבסיכה (שצ"ל אינו של תענוג כלל ולא סגי במה שאינו מכון לתענוג (ראה מג"א סתרי"ד סק"א. אדה"ז שם ס"א)). אבל לדידן דקייל"ן של"א כ"א במתכוון לתענוג (עיי"ש) עצ"ע, דהני מילי סתראי נינהו. ובסגנון אחר דמ"ש מהולך לשמור פירותיו שמותר לעבור במים או מלוכלך בטיט וכו' שרוחץ כדרכו וא"ח (משום הפסד ממונו, וכמ"ש הר"ן הביאו מג"א שם סק"ט ואדה"ז). כן צ"ב מדוע נזקקו בהולך להקביל פני רבו לטעם שהיא רחיצה עבור מצוה. ובמג"א סתרי"ג סק"ח דליכא איסורא כ"כ באינו מכון לתענוג. וצ"ב.

ובפרד"ר פתיחה לסקצ"ז ר"ל ולחלק בין רחיצת חלק מהגוף לטבילת כל גופו. (וצ"ל לפ"ז שברחיצת כל הגוף ל"מ כ"א מצוה או הפסד). וכ"ז דחוק.

ולכא' י"ל שברוחץ לכלוך אי"ז בגדר רחיצה כלל, [וכן בנוטל שחרית משום רו"ר לדידן, וכמ"ש בתוס' יומא עז, ב: "שאיין לך מלוכלך בטיט יותר מזה", וכדלקמן], ועד"ז בחייבי טבילות – שהיא בגדר טהרה ולא רחיצה. משא"כ בהולך להקביל פני רבו שמה רחיצה אלא שהותרה מחמת שאין כוונתו לתענוג, ומשום הותרה רק לצורך מצוה. וא"ש בבע"ק שכיון שאי"ז בגדר מנהג (כיון שהוא להתיר את האסור) אינו חל ע"ז גדר טהרה, כ"א רחיצה ממש. ואי"מ מה שאין כוונתו לתענוג. [וי"ל עוד שכיון שתק"ע לא משום טהרה נגעו בה כ"א תקנה שלא יהיו מצויין – א"כ אי"ז בגדר טהרה כ"א רחיצה לצורך מסויים, ושפיר שמה רחיצה, ואין להתירה אלא לצורך מצוה].

ומה שגם בכה"ג צ' לכוון שלא יהא להנאת רחיצה (הגמיי"י שביתת עשור פ"ג, הביאו הרמ"א (ואדה"ז) בס"ב. וראה בחכמת שלמה משה"ק), אף שאינו בגדר רחיצה כלל – עכצ"ל דבלא"ה גוף הכוונה גורם שיהא בגדר רחיצה ש"ת, אף שהוא מצד לכלוך וכו'. אמנם, באמת לא מצאנו כה"ג כ"א בנוטל משום רו"ר. וי"ל שכה"ג גרע טפי דלא מינכרא מילתא שהוא להעביר הלכלוך.

איברא, שבשו"ע רסי' תריג מפורש בטעם ההיתר בכללן שאינה רחיצה ש"ת. וכ"ה בשו"ע אדה"ז שם ס"א. ואין מקום לבא ולחלק בין רחיצה שאינה ש"ת או רחיצה כשאנו מתכוון לתענוג – שהרי מפורש בזה שההיתר לפי שאינו מתכוון לתענוג. ועוד זאת, שברא"ש יומא פ"ח ס"ז (והוא ברשב"א יבמות קב, ב) שהתיר רשב"ג לנעול הסנדל שלא יטנפו רגליו ויצטרך להדיח, ואי נימא שאינה בגדר רחיצה מדוע הותר לדחות איסור נעילת הסנדל. [ראה בכ"ז בית שרגא יומא ספ"ה].